REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineacă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 187. Brașov, Luni-Marți 26 August (8 Septemvrie) 1908.

Era nouă în Turcia.

(*R. C.*) Prin acordarea Constituției în Turcia — drepturi și libertăți pentru toți — s'a ridicat ceața care învăluia, ținând pe loc, cestiunea balcanică.

Cestiunea era așa de mare și încurcată, încât pentru cunoașterea ei adâncă crease specialiști prin toate centrele mari *europene,* unde diplomația lucrează mai mult. Era atât de confuză, încât nu se știa nici ce fel de neamuri locuesc în Macedonia, nici ce vreau aceste neamuri și nici dacă Turcia vrea ceva. Impărecheri de interese — pe de-o parte ale puterilor cari făcuseră din ea o cestiune a lor proprie, iar pe de altă parte ale statelor mici vecine Macedoniei — tindeau însă s'o încurce și mai tare.

Pe când regimul putred al ciubucului și cafelei ajunsese în cea din urmă neputință, după ce înăbușise ori ce mișcare de înnoire, ce s'ar fi simțit în rândurile cetățenilor turci, Grecia, credincioasă visului său de *utopie* grecească, care ar cuprinde cel puțin părțile creștine ale Impărăției turcești, căuta să dovedească lumei, cu iataganul sau cu condeiul, că Macedonia e o lume grecească; apoi poliția europeană era neputincioasă prin păcatele oștirii turcești, prin păcatele ei proprii, dar în deosebi, prin păcatele acelor cari o trimiseră în Macedonia.

A fost destul ca tinerii turci să aibă hotărârea să se joace de-a revoluția și aproape fără sânge un sistem s'a prăbușit.

Și nici una dintre puterile, cari vărsau lacrămi pentru stările triste din Orient, nu pomeneau de Constituție, de drepturi și libertăți cetățenești pentru toate popoarele împărăției, cu toate că știau, că în Turcia, o tinerime muncește, de multă vreme, pentru a da o viață modernă puterii musulmane.

Ba mai mult încă: azi, când toate neamurile din Macedonia sunt cuprinse de bucurie, când ele mulțumesc suveranului lor pentru darul ce li le-a făcut, când lumea din afară, toată umanitatea, pune speranțe în viitorul de pace și de progres a Răsăritului, azi diplomația e pesimistă. E îngrijată chiar... (ce grije părintească!)

Ca baba, care vrea să dovedească că fără pețitul ei nu se poate face o casă, diplomația e neîncrezătoare în viitor, ascunzând sub acést al său scepticism iezuit regretul tuturor visurilor și planurilor, pe cari lăcomia sa le dospise de atâta vreme. Ba unele ziare, autorizate în ceeace privește cunoașterea simțământului intim al *bătrânei* diplomații, spun că puterile trebue să aștepte și deci să fie gata pentru a face față surprizelor, pe care le-ar putea aduce noul regim, dar mai cu seamă reacțiunea, pe care de altfel, întotdeauna au disprețuit'o, dar ar fi în stare pe viitor a o încuraja și folosi.

Pentru cinstea vremurilor în cari trăim, însă, lucrurile vor trebui să iasă altfel.

Reacțiunea e de bună seamă prea obosită și trândavă ca să mai fie în stare să se unească, pentru ca să iasă în calea curentului puternic și sănătos introdus de acțiunea tinerilor turci, care în câteva zile numai, a dat'o peste cap, iar puterile vor fi și mai cuminți și mai puțin cutezătoare ca să caute în afacerile Turciei constituționale prilej de amestec, prilej de care deocamdată noul regim e hotărât să le lipsească...

Noua stare de lucruri, mai mult ca probabil că va aduce cu timpul turburări pe ici pe colo. Ea nu a adus pacea desăvârșită, ci a deschis numai drumul spre pace, drumul pentru multe lupte, pentru cele mai frumoase lupte, ce fiecare popor are să le poarte pe căile drepte ale legilor pentru apărarea bunurilor lor naționale, pentru desvoltarea lor în spirit propriu.

Cât îi privește pe frații noștri din Macedonia, ei vor avea de luptat, în primul rând, cu Grecii și vor avea de luptat cu atât mai mult cu cât aceștia au putut să câștige în partea lor, pentru idealul grecesc, — pe care îl cultivă și Patriarhia tuturor ortodoxilor, — pe o bună parte dintre Aromâni.

Acum, când nu mai pot spera în mântuirea prin regatul grecesc, frații noștri vor începe să revină la matcă și vor lupta, împreună cu acei, cari până acum au îndurat goana din partea bandelor macedonene, pentru limba și drepturile lor în rând cu celelalte neamuri.

Și de bună seamă Turcii vor ști mai bine să respecte drepturile altor neamuri decât oligarhii patriei noastre!

O statistică lugubră. »Tribuna« de eri publică în preajma conferenței interparlamentare și a congresului internațional al pressei o statistică a pedepselor în bani și închisoare ce le-au suferit reprezentanții naționalităților din Ungaria în timpul de la 13 Aprilie 1906 până la 27 August 1908 pentru diverse »agitatii«. Totalul pedepselor se cifrează la **181 ani, 3 luni** și **6 zile** închisoare și la **89,087 50 cor.** *amende în bani.* In această sumă nu sunt socotite cheltuelile ce le-au avut acuzații. In total s'au pertractat 226 procese în fața tribunalelor maghiare...

Intrevederea dintre miniștrii Tittoni-Aehrenthal. Din Viena se anunță în mod oficial, că întrevederea dintre miniștrii Tittoni și Aehrenthal la Salzburg este o nouă manifestațiune a politicei de încredere mutuală, care permite ca Italia și Austro-Ungaria să urmeze de comun acord aceeași linie de conduită în toate chestiunile, cari privesc ambele state aliate. Intrevederea din Salzburg a dat ocaziune celor doi bărbați de stat, să aibă un schimb de vederi nu numai asupra situațiunei generale din Europa, dar și asupra afacerilor din Turcia, unde starea lucrurilor a fost atât de mult schimbată de astă-vară. Date fiind relațiunile personale dintre cei doi miniștrii și alianța între Italia și Austro-Ungaria, schimbul de vederi a avut un caracter de intimitate și încredere.

Intru cât privește evenimentele din Turcia, o perfectă concordanță de vederi există încă de mai înainte între Roma și Viena și cuvântul de ordine al tuturor cabinetelor este, de a observa față de noul regim din Turcia o atitudine expectativă bine-voitoare, în speranța că situațiunea se va consolida și că Turcia va fi un element de pace în Europa.

Agrarienii din Austria și convențiile comerciale. Ziarul »N. Fr. Presse« publică sub titlul »Furtuna agrarienilor în contra convențiilor cu Balcanii« un articol de Iulius Klinger procuristul firmei de articole de lână de oaie Smidt. Articolul spune între altele: »Stirea, că agrarienii se vor opune convenției cu România și Bulgaria, dă de gândit în cercurile industriale. Pentru industria lânei de oaie România este un teren excelent și exportul nostru este foarte apreciat. Din experiențele ce le avem însă țăranii români nu vor primi a plăti articolele ce și le procurau, cu un preț mai scump ca până acum. Și nu trebue să uităm, că avem de luptat cu concurența Germaniei și a Elveției, cari nu vor pierde ocazia a scobori industria noastră în România în favoarea lor. Cu Bulgaria avem de asemenea bune raporturi economice și un export important. Politica agrarienilor va periclita menținerea nivelului industriei noastre«.

Un consiliu de miniștri român. D-l prim-ministru D. Sturdza, sosind astăzi la Sinaia din străinătate, se va ține la castelul Peleș un consiliu de miniștri sub președința Maj. Sale Regelui.

Convocarea dietei bucovinene. Foaia oficială »Wiener Zeitung« publică patentul împărătesc, prin care se convoacă dieta bucovineană pentru ziua de 5 Octomvrie a. c.

Din Cernăuți se anunță, că în comitetul țării se fac deja pregătiri pentru sesiunea dietei. In primele zile se va discuta în dietă budgetul revăzut, respective întregit pentru anul 1908 precum și budgetul pentru anul 1909. Afară de aceste se va discuta asupra proiectelor relativ la birul orașului Cernăuț, cari n'au putut fi rezolvate în anul trecut din cauza unor erori de formă. Intre aceste proiecte e și acela pentru urcarea impozitului pentru rachiu. După cum este cunoscut, comuna a proiectat o urcare a impozitului de 43 b. la hl. Guvernul a aflat impozitul acesta

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Moartea și nemurirea.*)

Fragment dintr'un studiu asupra filosofiei lui Schoppenhauer de M. Strajanu.

Individul și natura.

Omul se teme de moarte ca de cel mai mare rău. Natura însă e nepăsătoare de moartea indivizilor; pentru-că ea este isvorul nesecat al vieții; ea este însăși voința de a trăi, care se concentrează și se întrupează în fie-care individ. Din acest punct de vedere nu e nici o deosebire între indivizii unei specii de viețuitoare; în toți e aceeași voință de a trăi, care se manifestă în fiecare, cu acelaș organism, cu aceeași formă și aceleași însușiri. Numai omul face deosebire în privința însușirilor morale și intelectuale, cari se deosibesc dela un individ la altul, pe când plantele și animalele au fiecare caracterul speciei și varietății de care țin. Albinele, care bâzbâie azi prin ramurile teilor și florile cari înfrumsețează livezile și grădinile noastre, sunt aceleași cari desfătau pe străbunii noștri cu mii de ani înainte de noi. Numai materia, cu care, prin moarte și naștere, prin veștejire și reînflorire, își reînoesc neîncetat organismul, este alta.

Tot așa e și cu omul. Organismul, care formează individualitatea sa fizică, după câtva timp se descompune și se reunește cu întregul naturei, din care s'a luat, iar puterea, care l'a însuflețit, continuă a se întrupa și a se desvolta în semenii săi cu deosebiți sorți de reușită după condițiunile date și cu acelaș dor de viață, cu aceleași aspirațiuni și speranțe, cu aceleași suferințe și desamăgiri. Nenumăratele generațiuni, cari au umplut pământul de sgomot înainte de noi, n'au pierit, ele trăiesc în noi înșine, în generațiunile de azi, și vor trăi în cele viitoare.

»Dacă reflectăm asupra noastră și a neamului nostru, și apoi ne aruncăm privirea înainte, departe în viitor, încercând a ne închipui generațiile viitoare cu milioanele lor de indivizi, cu moravuri și porturi streine, și ne întrebăm: de unde vor veni aceste generațiuni? Unde sunt ele acum? Unde este bogatul sân al nimicului însărcinat de lumi, pe cari le ascunde încă? — N'ar fi oare surâzătorul și adevăratul răspuns acesta: Unde să fie decât acolo, unde singur a fost și va fi în totdeauna realitatea, în sânul prezentului, prin urmare în tine, nebunule întrebător, care în această nerecunoaștere a propriei tale ființe te asemeni frunzei de pe arbore, care veștejindu-se toamna și aproape să cadă își plânge apusul și nu o poate mângăia frageda verdeață care va îmbrăca arborele în primăvara viitoare, ci jelindu-se zice: Aceasta nu sunt! Acestea sunt cu totul alte frunze!« — O, nebună frunză! Unde este nimicul de a cărui prăpastie te temi? — Recunoaște propria ta ființă tocmai în ființa, care e plină de setea existenței, recunoaște o în puterea din lăuntru tainică și activă a arborelui, care în toate generațiunile de frunze rămâne una și aceeaș, neatinsă de naștere și peire. Și *„precum e generațiunea frunzelor, așa e și a oamenilor“.*

»Așa durează toate un minut și grăbesc spre moarte. Planta și insecta mor la sfârșitul verii, animalul, omul după câțiva ani; moartea sosește neobosită. Dar cu toate acestea, tocmai cum n'ar fi așa, în totdeauna sunt toate aci la locul lor, ca și cum toate ar fi neperitoare. In totdeauna înverzește și înflorește planta, sbârnăe insecta, stă animalul și omul în nevestejită tineretă, și cireșele de o miie de ori gustate le avem în fiecare vară dinaintea noastră. Și popoarele dăinuesc ca indivizi nemuritori, deși își schimbă uneori numele, însăși lucrările, isprăvile și suferințele lor sunt totdeauna aceleași, deși istoria pretinde a ne povesti mereu altceva; pentrucă ea este ca un caleidoscop, care la orice învârtire arată o nouă configurațiune, pe când noi avem totdeauna acelaș lucru înaintea ochilor. Ce ni-se impune dar mai irezistibil decât gândul, că nașterea și moartea nu atacă propria ființă a lucrurilor, că aceasta rămâne neatinsă, este deci neperitoare; pentru aceea tot ce vrea să existe, există aievea și e pururea de față«.

»In fiecare punct al timpului sunt toate soiurile de animale, dela țânțar până la elefant, întregi laolaltă. Ele s'au reinnoit de multe mii de ori, și totuși au rămas aceleași. Ele nu știu de altele, semenii lor, cari au trăit înainte sau vor trăi după ele: este specia, care trăește pururea și indivizii dăinuesc voioși în conștiința neperirei ei și a identității lor cu dânsa. Voința de a trăi se vedea pe sine (în fiecare individ) într'un prezent fără sfârșit; pentrucă prezentul e forma viețuirei speciei, care pentru aceea nu îmbătrânește, ci rămâne pururea tineră. Moartea e pentru ea, aceea ce e somnul pentru individ, sau ceeace e pentru ochi clipirea, în lipsa căreia se recunosc zeii Indiei, când apare în formă omenească. Precum la venirea nopții lumea dispare, fără să înceteze nici un minut de a fi, tot așa numai la părere piere omul și animalul prin moarte și tot așa neatinsă urmează a stărui adevărata lor ființă«.

»Să-și închipuiască cineva acea schimbare de moarte și naștere în vibrațiuni infinit de repezi, și va avea înaintea sa,

*) A se vedea Nrii 183 și 185 ai „Gazetei Trans.“ din anul curent.

de prea mare şi a cerut o reducere la 40 b. pentru hl. Comuna cedând cererii acesteia a primit această scădere a impozitului. Acest proiect se va înainta dietei spre hotărârea decisivă.

Noua situaţie a Românilor macedoneni. Ziarul patriarhiei din Constantinopol răspândise mai zilele trecute — scrie »V. N.« — ştirea că un reprezentant al comitetului tinăr turc ar fi asigurat pe patriarhul Ioachim, că tinerii turci nu se gândesc de loc să se atingă de drepturile şi privilegiile acordate de Mahomed II. patriarhatului. Ştirea aceasta era negreşit surprinzătoare, deoarece declaraţia în chestiune a acelui reprezentant al comitetului tinerilor turci nu se potriveşte cu programul acestora, cari urmăresc nimicirea privilegiilor şi egalitatea în drepturi şi datorii a tuturor cetăţenilor din imperiul turcesc. Ştirea era pur şi simplu o manoperă şi dovadă despre aceasta sunt următoarele declaraţii categorice făcute trimisului special al ziarului »La Roumanie« de către Beha-bey, preşedintele comitetului tinerilor turci »Uniune şi Progres« din Constantinopol:

»Vă autorisez să declaraţi, în numele meu, — a zis Beha-bey — că informaţia aceasta nu corespunde de loc programului Junei Turcii, care are drept bază egalitatea tuturor otomanilor înaintea legii, adecă dreptul de a practica ori-ce cult, de a se grupa sub autoritatea spirituală a ori-cărui şef religios...

Românii din Turcia vor fi puşi pe acelaşi picior cu Grecii, bucurându-se nu de aceleaşi privilegii, deoarece noua întocmire a Turciei regenerate nu mai admite privilegii, dar de aceleaşi drepturi...

»Privilegiile patriarhatului au fost odinioară o garanţie eficace pentru creştinii din Orient; ele nu pot fi invocate, în veacul al 20-lea ca un instrument de tiranie contra vre-unei categorii de creştini. Am luptat şi am suferit spre a pune capăt despotismului; cum am admite, în Turcia liberă, un despotism preoţesc?»

O conferinţă a puterilor maritime. — Ministerul francez de marină a făcut pe cale diplomatică propunerea, să se pregătească pentru Octomvrie viitor o conferinţă de drept maritim între puterile maritime, care să se ţină la Londra. Francia a comunicat propunerea celorlalte puteri.

Adunarea despărţ. »Asociaţiunei« Sătmar-Ugocia.

Dacă orice manifestaţiune în viaţa noastră culturală e o afirmare a neamului nostru —, atunci adunarea despărţământului Sătmar-Ugocia din ăst an, ţinută în 30 August la Gidani (Zsadány), cu drept cuvânt se poate numi o sărbătoare a poporului românesc din acest comitat. Pusuni-s'au în cale toate piedecile, folositu-s'au de toate apucăturile, discutatu-s'au cestiunea adunării în şedinţele »Reuniunii Széchenyiane«, colportat'au ziarele maghiare de aici prin toate colţurile comitatului enunciaţiunea fişpanului: »az oláhok okulva a somlyói fiaskojokon, tudom nem is fognak merészelni, hogy Zzadányban itt a szemünk előtt ujabb gyülést tartsanak«. (»Cred că Valahii după eşecul dela Şimleu se vor cuminţi, şi nu vor cuteza chiar înaintea ochilor noştri — la Gidani, să ţină o nouă adunare«.)

In zadar! Valahii nu şi-au venit în minţi, şi adunarea şi-au ţinut'o. Apoi s'a svonit, că în ultimul moment va fi interzisă, ca şi acum 9 ani cea dela Sănislău; însă acestor machinaţiuni s'a opus dela început până în sfârşit primpretorele dela Sătmar, Csaba Adorjan, un bărbat altcum aşezat şi foarte cinstit. Deşi aceste svonuri s'au pus în circulaţie chiar pe vremea împărţirei ajutorului de stat, totuşi preoţii noştri şi-au luat inima în dinţi şi au luat parte la adunare vr'o 27; dar dacă au absentat mulţi dintre preoţi, au fost recompensaţi de altă parte, căci afluenţa poporului a fost atât de mare, încât numai la locuri de rugă, vezi atâta popor adunat la un loc. Poporul însetat de vorbă românească, venit'a cu trenul, cu trăsuri, dar cei mai mulţi în grupuri mari pedestru cântând cântări bisericeşti, dându-i adunării culturale un colorit religios. Mulţimea poporului, şi ordinea exemplară au stors admiraţia ambilor pretori dela administraţie.

La $8^1/_2$ şi-a luat începutul serviciul divin, oficiat de d-l canonic dela Oradea-mare *Moise Neş* pe lângă azistenţa a trei protopopi, patru preoţi şi doi diaconi, iar răspunsurile le-a dat cu mare precisiune corul tineretului din loc. La biserică s'a adunat o mulţime atât de mare de popor, încât nici curtea bisericei n'a fost în stare a-l primi. S'a oficiat parastas pentru membrii repausaţi ai despărţământului; iar la sfârşitul liturgiei a ieşit întreg poporul în curtea bisericei, unde de pe un amvon im provizat şi-a ţinut cuvântarea sa frumoasă parohul Vetişului *Vas. Ardelean*.

Adunarea a fost anunţată preturei în localităţile şcoalei; dar însuşi protopretorele s'a convins, că şcoala nu e în stare a primi nici a zecea parte din poporul adunat. Se puse dar în mişcare mulţimea şi valuri-valuri inundează către baraca cea mare ridicată pentru petrecerea poporală. Impunător a fost acest corteqiu solemn urmat de fanfara plugarilor din Gidani. Sedinţa se începe la 11 oare prin discursul directorului. Directorul (protopop Şuta), fiul acestei comune, cunoaşte fazele prin care a trecut comuna sa natală în decurs de patru zeci de ani, şi constată ravagiile cauzate prin duhul vremilor, şi îndeamnă pe consătenii săi să-şi conserve cu sfinţenie: legea, limba şi moravurile moştenite dela moşi-strămoşii lor. A urmat salutul poporului din Gidani, prin rostul harnicului lor preot *Ioan Mihalca*, care mulţumeşte în cuvinte alese pentru cinstea, ce i s'a adus comunei, de a ţinea ăst an o adunare culturală în Gidani. Fost'a salutată adunarea încă şi din partea ambelor Reuniuni ale învăţătorilor gr. cat. din diecesa Orăzii şi Gherlei prin d-nii: Alexe *Pop* şi Constantin *Lucaciu*. Am fost plăcut atinşi cu toţii de salutul celui mai tinăr despărţământ al Tăşnadului, care şi-a tălmăcit sentimtele sale prin rostul inimosului preot Vas. *Pătcaş*. După cari a urmat raportul secretarului Dr. Vas. *Lucaciu* despre activitatea despărţământului, sau mai bine zis, ce ar fi de făcut? Dr. Lucaciu a fost adeseori aplaudat.

La punctul ordinei de zi al propunerei lor s'a încins o discuţie viuă, între d. Const. Lucaciu şi d-nii G. Stanciu şi Dr. Aurel Nyilvan. C. Lucaciu propune împărţirea despărţământului în raioane după protopopiate, îndatorând pe fiecare protopop a se îngriji de conferenţiar pentru prelegerile populare: dar lucrul naibei, precum a observat şi Dr. Lucaciu, că pe cei mai mulţi protopopi nu-i poţi îndemna să se înscrie ca membrii. G. Stanciu ar cere conferenţiar din centru, C. Lucaciu îi replică că prin aceasta ne-am da un certificat de paupertate, că nu ne cunoaştem nici noi lipsurile noastre şi am cere conferenţiar dela Sibiiu, cari nu cunosc raporturile poporului din Sătmar. S'a sulevat din nou cestiunea arondării despărţământului, estins peste întreg comitatul Sătmarului, ba încă şi peste cele 5 comune româneşti din Ugocia. Recunoaştem îndreptăţirea acestor dorinţe, dar trebue să ţinem cont şi de raporturile noastre speciale dela graniţa românismului. Regretăm cu toţii, că n'am putut ascuita conferenţa interesantă a tânărului cleric dela Pesta a d-lui Vas. Kirvai — despre Agârbiceanu. In sfârşit. Sunt director de 10 ani, dar o adunare mai românească n'am mai văzut, aşa puţine accente străine la petrecerí de pe buzele feţilor noastre încă n'am auzit — ca la Gidani. Şi când mă gândesc la îndreptarea spre bine a lucrurilor — văd cu ochii mei sufleteşti cum se înalţă senin şi limpede, mărit şi slăvit de dreapta judecată a unui veac, şi a veacurilor, ce vor urma — figura blândă a episcopului — Pavel.

Borleşti, la 4 Septemvrie 1908.

G. Ş.

STIRILE ZILEI.

— 25 August v.

La înmormântarea mult regretatului Iosif Roman, care s'a săvârşit azi săptămână, serviciul funebru l'a celebrat P. S. S. episcopul unit al Orăzii-mari, Dr. Demetriu Radu, asistat de prepositul şi canonicii capitulari din Oradea şi de doi diaconi. Episcopul Dr. Radu şi-a amânat plecarea sa la Budapesta, numai ca să poată să ia parte la înmormântare. Au asistat la ceremonia funebrală în număr mare fruntaşi din Oradea, amici şi cunoscuţi ai răposatului, precum şi mai mulţi representanţi de altă naţionalitate, cari printr'asta au voit să arete, că răposatul s'a bucurat de mare stimă şi între neromâni.

† George Novacovici. Primim trista ştire despre moartea prea timpurie a lui George *Novacovici*, un însufleţit şi inimos membru al tinerimei noastre. Inzestrat dela natură cu multe calităţi distinse şi îndeosebi cu o inimă românească, gata să se însufleţească pentru orice manifestaţiune naţională, George Novacovici a trebuit să guste de timpuriu amarul persecuţiunilor. Acum vreo 10 ani a fost osândit împreună cu colegii săi de odinioară Ioan Scurtu şi Coriolan Steer la câte 1 lună şi jumătate închisoare pentru depunerea unei cununi pe mormântul lui Iancu, iar senatul universităţii din Cluj a eliminat în urma acestei sentinţe, pe toţi trei tinerii români dela toate facultăţile din Ungaria. Deabea după ani de zile, după ce a pribegit prin străinătate, George Novacovici a primit permisiunea să-şi continue studiile în patrie.

Multele sbuciumări sufleteşti şi miseriile diferite i-au pus capăt vieţii în etate deabea de 29 ani, lăsând în adânc doliu pe neconsolaţii săi părinţi şi pe numeroşii săi prietini.

Odihnească în pace!

Incidentul din Braşov. Sub titlul acesta »Universul« aduce următoarele amănunte cu privire la păţania d-lui ministru A. Carp:

Acum câteva zile d-l Anton Carp, ministrul domeniilor şi familia d-sale, însoţit de d-l inginer Vasilescu, au plecat din Rucăr în două automobile spre a se duce la Sinaia trecând prin Braşov. Excursioniştii ajunseră fără nici un incident seara târziu la Braşov, unde se opriră la o cafenea spre a lua răcoritoare.

Deabea se coborâseră, când doi agenţi secreţi veniră să noteze numerile celor două automobile; după aceea veni un agent poliţienesc, care invită pe escursionişti la comisariat. D-l Carp spuse comisarului, că este ministru român, arătând şi un bilet de liberă trecere a graniţei semnat de d-l conte de Szapary, însărcinat de afaceri al legaţiunei austro-ungare din Bucureşti. Toate aceste doveziu nu fură totuşi de ajuns comisarului din Braşov, care se purtă foarte necuviincios. El sta pe scaun cu ţigarea în gură, ţinând pe ministru român o jumătate de oară în picioare.

La început comisarul pretinse, că automobilul d-lui Anton Carp omorâse un copil, apoi, fiindcă lucrul acesta era o scornitură, pretextă iuţeala prea mare, ceia ce era iarăşi imposibil, fiind atunci zi de târg şi întreaga şosea plină de căruţe. La urmă, comisarul, spre a-şi justifica purtarea, declară că are dreptul să aresteze pe ori ce automobilist ca simplă măsură preventivă. D-l Carp putu pleca abia după un ceas.

Cum ajunse la Sinaia, d-sa a comunicat incidentul din Braşov d-lui conte de Szapary, care, după ce i-a cerut scuze, *a depeşat imediat d-lui d'Aerenthal, ministrul de externe al Austro-Ungariei, ca să dea completă satisfacţie d-lui Anton Carp.*

—»*Budapesti Hirlap*« face mare caz —adecă îi convine a face mare caz — din incidentul dela Braşov cu automobilul, care a făcut pe ministrul domeniilor Anton Carp de a se plânge asupra tractării ce a întâmpinat'o la poliţia de aici.

Numita foaie şovinistă descrie cazul în mod tendenţios, vorbind de lucruri ce nu s'au petrecut. Se zice, că d-l Carp n'ar fi primit decât o avertisare, pentru-că a mânat prea iute automobilul »şi totuşi — esclamă »Budapesti Hirlap« — »d-l Carp protestează, în mânia sa vrea să răstoarne lumea, să plânge ministrului de esterne Aehrenthal, poate şi Ţarnlui rusesc şi lui Dalai Lama! D-l Carp crede să aibă în Ungaria drept deosebit". etc.

Printr'un astfel de limbagiu bădăran foaia lui Apponyi voeşte să scuze ceea-ce va fi greşit funcţionarul poliţiei din Braşov în purtarea sa faţă cu membrul guvernului unui stat amic vecin. Printr'asta dovedeşte din nou ura şi duşmănia ce o nutreşte în genere faţă cu Românii.

Ar fi timpul suprem ca poliţia din Braşov să dea o desluşire lămurită despre cele ce s'au petrecut. Este în tot cazul foarte regretabil, că asemeni accidente *se tăinuesc* şi trebue să le aflăm din foile străine. Această împrejurare nu pledează nici decum în favorul atitudinei funcţionarului poliţiei din Braşov.

O expoziţie de artă bisericească. Astăzi se deschide la Budapesta (sala de arte din Varosliget Arena ut) expoziţia de artă bisericească. La această expoziţie va participa şi pictorul român d-l Octavian Smigelschi cu cartoanele atât de apreciate ale catedralei din Sibiiu şi celor din Blaj. »Lupta« e informată că la deschidere va fi de faţă şi d-l Smigelschi, care apoi de aci va pleca la Roma împreună cu **familia** sa. Se ştie adecă că d-l Smigelschi obţinând premiul ungar de Roma, va deschide în capitala Italiei un atelier. Expoziţia va fi deschisă până la 25 Septemvrie şi se poate vizita zilnic dela 9 oare până seara la 6. Preţul de intrare e 40 bani.

Motivele sinodului rusesc contra lui Tolstoi. In epistola sinodului către preoţii din Rusia, prin care se opreşte serbarea aniversărei de 80 ani a lui Tolstoi se zice: »Activitatea lui Tolstoi, la început glorioasă, a decăzut pe la sfârşitul secolului trecut. Tolstoi a inaugurat o adevărată revoluţiune socială şi religioasă, tăgăduind divinitatea lui Christos, înjurând pe sfânta Virgină, atacând tradiţiunile bisericei ortodoxe. refuzând a recunoaşte puterea statului şi principiul proprietăţii. Din cauza aceasta în anul 1901 sinodul l'a declarat eretic şi l'a excomunicat. A i se arăta acum simpatie cu ocazia jubileului său, ar fi a i-se aproba opiniunile. Deosebit de aceasta, prin sărbătorirea lui Tolstoi, spiritele mai slabe ar ajunge a se îndoi de propria lor credinţă. Deci pentru binele bisericei şi pentru salvarea membrilor ei, sinodul învită pe toţi credincioşii fii ai bisericei ortodoxe să se abţină d'a lua parte la serbările jubileului lui Tolstoi pentru ca să nu aibă a da seamă mai târziu înaintea tribunalului lui Dumnezeu.«

Toată presa rusă condamnă epistola sinodului contra lui Tolstoi. Până şi »Novoje Wremja« face ironii asupra biurocratismului sinodului, exprimând convingerea că tribunalul lui Dumnezeu va putea să rămână independent de aceste decisiuni ale sinodului. »Rjec« zice că epistola va fi întâmpinată cu o unanimă condamnare în toată lumea cultă spre marea durere a Ruşilor, cari ţin la bunul renume al ţărei lor.

Teribila peire a 35 de marinari. »Berliner Tageblatt« află din Lisabona următoarele amănunte asupra naufragiului vasului portughez »Luisa«. Marinarii, luaţi de furtună de pe bord şi aruncaţi în mare, cereau ajutor acelora, cari la rândul lor, erau aruncaţi după dânşii cu o violenţă şi mai grozavă, căci furtuna devenea tot mai

---

statornica întrupare a voinţii de a trăi »ideile« neperitoare ale fiinţelor, stând neclintite, asemenea curcubeului în cădere a picurilor de ploaie. Aceasta e nemurirea vremelnică. Prin urmare cu toată moartea şi putrezirea de mii de ani, nimic nu s'a perdut din fiinţa noastră, care e însăşi natura«.*)

Când căutăm să pătrundem în fondul naturei şi să cunoaştem tendinţele şi legile ei, ni se pare absurd modul de vedere al omului egoist, care se crede cu totul deosebit de semenii sei şi de restul naturei şi care, ca urmare firească a nepriceperii sale, se teme, că odată cu stingerea conştiinţei sale individuale prin tainicul fenomen al morţii, totul e pierdut. Un glas tainic şi plin de siguranţă vorbeşte din adâncul fiinţe vieţuitoare. Numai acel om nu-l aude, a cărui inteligenţă e strâns mărginită la cunoaştearea lucrurilor singuratice, întocmai ca intelectul animalului neraţional; fără însă ca omul să aibă şi liniştea animalului, pe care acestuia nu i o turbură nici o reflexiune asupra viitorului. Cu cât e cineva mai aplicat a privi în fiinţele singuratice partea comună tuturor, cu atât mai luminoasă răsare în mintea lui convingerea, că fondul fiinţei sale nu poate fi supus peirei.

»In adevăr, numai capetele mici şi mărginite se tem de moarte ca de totala lor nimicire; iar oamenii superiori (prin inteligenţă şi mai ales prin bunătatea inimei) sunt departe de asemenea frică. Platone intemeia cu drept cuvânt toată filosofia pe a sa teorie a ideilor, adecă pe modul de a vedea în fiecare individ specia sau neamul său întreg. Cu deosebire vie trebue să fi fost această convingere, isvorâtă din priceperea naturei, în acei autori ai upanisadei Vedelor, care par a fi fost superiori oamenilor.« *)

Modul lor de vedere e comun tuturor sistemelor filosofice şi religioase, născute din imnele vedice. Pentru aceea metempsichosa, comună tuturor religiunilor afară de cea judaică şi de cele două născute dintr'ânsa, desbrăcată de partea ei vulgară şi superstiţioasă, fără care s'ar putea numi mai bine *palingenesie* (renaştere, reînviere), cuprinde în sine un mare adevăr. Din acest punct de vedere, Schopenhauer consideră brahmanismul şi budhaismul superioare religiunii mosaice, în cari lipseşte credinţa despre nemurirea sufletului, cum şi creştinismului şi islamismului, isvorâte din vechiul Testament şi cari au împrumutat dogma nemuririi din religiunile orientale. Insă au păstrat dogma ebraică despre zidirea lumei şi a omului din nimic. Deosebirea acestor credinţe au contribuit fără îndoială mult la deosebirea între nepăsarea cu care privesc popoarele orientale în faţa morţii, şi între frica de moarte care învenineazà viaţa multora din oamenii apusului.

(Va urma).

*) „Die Welt als Wille". II 541—5 ed. III.

*) Die Welt als Wille... II. 541 ed. III.

puternică. Toți nenorociții aceștia, după ce și-au dat sufletul, au fost bătuți de stânci, de valurile urlătoare și au fost complect sdrobiți. Din 40 de oameni ai echipagiului numai cinci au scăpat Cei mai mulți dintre acești marinari erau de loc din ținuturile, în dreptul cărora s'a petrecut catastrofa și rudele lor asistau de pe maluri la peirea lor. Multe femei au leșinat. S'au petrecut scene sfâșietoare.

Procesul măcelurilor dela Cernicov. Se anunță din Tarnopol, că s'a început judecarea procesului vărsărilor de sânge dela Cernicov petrecute în ziua de 25 Mai tr., când jendarmii în timpul unei certe pentru dreptul de pescuit, au împușcat cinci persoane. Sunt acuzați 29 de țărani și țărance pentru rebeliune contra forței publice. Au fost citați 30 de martori.

La cestiunea despărțămintelor „Bran" și „Zernești" ale „Asociațiunei".

Primm spre publicare următoarea scrisoare:

Am cetit în iubita noastră »Gz. Tr.« Nro. 167 a. c. pag. 3. »Din cercul Branului« »Asociațiunea« că preotul George Babeș a convocat adunarea generală a despărț. »Bran« fără de a fi membru al Asociațiunei. M'a surprins foarte neplăcut lucrul acesta, căci dintre toți preoții brăneni în număr de 14, singur părintele Babeș este un bărbat, care se ridică peste ceialalți colegi. In casa lui găsești jurnale, la el găsești o bibliotecă foarte drăguță având aproape pe toți scriitorii noștri moderni, el se ocupă și cu literatura — și cu toate acestea el să nu fie nici măcar membru al Asociațiunei!

Aceasta m'a făcut să răsfoesc Raportul general al comitetului central al asoc. Nr. II anu XXXIX și din conspectul sumar al membrilor Asociațiunei am constatat, scandalizându-mă, că dintre 12 învățători și 14 preoți, — pe cari îi hrănesc cei 10,000 de locuitori muncind din greu cu toporul prin pădurile Moldovei, ale fabricei de celuloză dela Zernești și ca muncitori pe la fabricile dela Azuga și Bușteni și parte mare și ca servitori prin România — zic nici unul nu este membru al »Asociațiunei« pentru literatura și cultura poporului român.

Singurul acest caz dovedește neinteresul inteligințeí brănene.

Eu nu cred, că există o preoțime mai inconștie de datorința ei, ca preoțimea din Bran. Susțin cu tot adevărul, că nu am cetit, că vr'un preot sau învățător să fi contribuit vre'un filer pentru scp filantropic, sau să fi făcut vre'o fundațiune spre salutea publică, deși toți sunt bine situați materialicește și cei mai avuți sunt cei mai lipsiți de copii.

Spre orientare vă fac cunoscut, că protopopiatul Branului se împarte în 2 cercuri. Cercul de sus, Branu propriu sau cele 10 comune brănene și cercul de jos comunele: Tohanul nou, Zernești, Rêșnov, Poiana Mărului, Holbav, Codlea, Vlădeni, Ghimbav și Cârsteianu cu un număr de 12 preoți și 1 diacon, și ce deosebire izbitoare între unii și alți. Pe când nici un preot brănean nu este membru al asociațiunei, pe de altă parte preoțimea cercului din jos toți, până la unu, sunt membrii ordinari ai asociațiunei și aceasta se dovedește cu Conspectul membrilor ordinari al despărțământului Brașov pagina 39 și 40, precum tot cu același conspect pagina 56 la despărțământul Zernești.

Spre a dovedi și a face cât se poate mai evident interesul unora și întrelăsarea celorlalți permiteți-mi, Domnule Redactor, a face o paralelă, constatat fiind tot prin datele mai sus citate, că comuna Holbav, care era proverbială în privința culturală, se înțelege cu rezultat negativ, astăzi dă un contingent de intelectuali ca membrii ordinari ai asociațiunei mai mult decât Branul. Căci în Holbav sunt 4 membri ordinari: notarul, preotul, diaconul și învățătoru pe când în Bran cu o populațiune atât de numeroasă și cu inteligință, între cari și chiar de elită, stâlpi ai națiunei și ai bisericei, de abia 3, căci un membru adecă profesorul Clinciu este locuitor în România iar banca »Parsimonia« este o corporațiune. Unde sunt dară notarii și primarii? învățătorii? negustorii și ceialalți inteligenți?

Intr'adevăr te cuprinde jalea de soartea acestui popor, de altfel viguros, frumos și muncitor, dar de creșterea lui culturală nu se ocupă nimenea. Inteligenții lor și, cu deosebire notarii, au făcut averi de zeci de mii de coroane din sudoarea acestui popor, iar în schimb nu se simt îndemnați a jertfi nici un filer pe altarul cultural.

Tot în mai sus citatul articol al »Gazetei« am cetit, că adunarea generală a despărțământului Zernești o ar fi convocat părintele protopop I. Hamzea ca director. Eu știu, că direct. desp. Zernești este P. O. D. Dr. Iancu Mețian, căruia îi dorim să trăiască încă mulți ani ca atare spre înflorirea și înaintarea acestui despărțământ.

Părerea generală este, ca Domnul Dr Iancu Mețian să rămână și mai departe la postul său. Despărț. Zernești, care constă numai din 5 comune și adecă: Zernești, Tohanu vechiu și nou, Poiana Mărului și Holbavu sub înțeleapta conducere a vrednicului său fost director, Domnu adv. Neculae Garoiu, precum și a simpaticului și bunului direct. Dr. Iancu Mețian a făcut progrese uimitoare, ridicându-se la un grad de înflorire cât nici nu s'a putut închipui mai mult. Și acest rezultat se atribuie primo loco înțelepciunei, vredniciei și autorității ce o are dirigentele.

Dom. Dr. Iancu Mețian, pe lângă că e un bărbat în floarea vârstei celei mai frumoase și viguros este cel mai cu autoritate din acest cerc și cel mai potrivit și destoinic pentru acest post, atât prin naturelul său, cât și prin poziția sa ilustră familiară. Dar pe lângă acestea îl reclamă în acest post și interesele culturale și ale românismului.

Prin cele zise mai sus nu a-și vrea să trag la îndoială râvna și zelul ce le-ar desvolta și părintele protop. I. Hamsea. La un enventual caz îmi permit totuși a observa, că pe când pe preoțimea o ar ținea grupată în jurul steagului, din intelegința mireană poate multi ar dezerta. Așteptăm însă dela d-sa ca protopop tinăr, ca pe preoții brăneni să-i deștepte din letargie, îndemnându-i a urma exemplul colegilor din cercul de jos.

Un membru.

*

Tot cu privire la cele scrise în nr. 167 al foaiei noastre am primit mai zilele trecute dela părintele George *Babeș* din Sohodolul Branului un răspuns, în care face următoarea descriere a situațiunei financiare a despărțământului Brașov al Asociațiunei:

Incasări dela d-l George Enescu, paroch în Moeciul inferior, taxa de membru pe viață al Asociațiunei 200 cor., dela d-l profesor I Clinciu restul la taxa pe viață 22 cor., de la Il. Sa Ioan cav. de Pușcariu 20 cor. Dela d-nii George Babes, paroch, Axente Moșoiu, notar cercual, Iacob Popa, notar cercual, Ioan Cențu, paroch, Dumitru Tătulea, paroch, George Tișca, paroch, Ioan Vl. Enescu, propr., Ilariu Reit, paroch, Nicolae Popovici, com., »Parsimonia«, George Guiman, com, Nicolae Grozea, propr. și Ioan Aldea comerciant câte 10 coroane, dela mai mulți membrii ajutători 13 cor. Cu totul *385 cor.*

Această sumă — zice d-l Babeș — care face aproape pe jumătate cât încasările făcute la adunarea generale dela Șimleu, vorbește de sine și nu mai are lipsă de comentar, și e adunată de un despărțământ clasificat cu »nesuficient«.

Constatările făcute de d-l Babeș sunt fără îndoială îmbucurătoare deși stau, la aparență în contrazicere cu constatările făcute în n-rul 157 al »Gazetei« și cu cele susținute în corespondența de mai sus. Spre lămurire însă trebue să constatăm, că cele susținute în numărul 167 al »Gazetei« s'au scris pe baza raportului general al »Asociațiunei« din anul acesta, în care de fapt despărțământul Bran este clasificat între despărțămintele cele mai neactive.

Statistica membrilor, pe care ne-o comunică părintele Babeș acum, se vede că s'a făcut pe baza înscriilor dela recenta adunare generală a despărțământului „Bran" despre care n'a putut avea cunoștință nici comitetul central al »Asociațiunei« nici scriitorul corespondenței din nr. 167. Dacă la recenta adunare membrii despărțământului s'au recules, înscriindu-se în număr mai mare, este, fără îndoială, foarte îmbucurător și dorim din toată inima ca despărțământul Branului, care dispune de numeroși intelectuali harnici, să ajungă cât de curând unul dintre cele mai active despărțăminte.

Convocare

In calitate de delegat al comitetului central al »*Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român*«, în senzul §-ului 5 din »Instrucțiunea pentru organizarea despărțămintelor nouă ale Asociațiunei«, prin aceasta învit pe toată inteligența și poporul de pe teritoriul cercurilor pretoriale ale Lăpușului-unguresc și C.-Mănășturului (teritoriul noului despărțământ) la *adunarea constituantă* ce se va ținea în 8 (21) Septemvrie 1908 la 3 oare p. m. în școala gr. catolică din Lăpușul-unguresc (Magyarlápos).

Program: 1. Deschiderea adunărei. 2. Constituirea biroului. 3. Inscrierea de membrii. 4. Alegerea comitetului cercual. 5. Verificarea procesului verbal.

La adunare sunt binevăzuți toți sprijinitorii și iubitorii de cultura neamului.

Gherla, în 1 Septemvrie 1908.

Ioan Georgiu.

Numărul jubilar al „Gazetei Transilvaniei" se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilare, a „Gazetei" *se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziariștilor români din Transilvania și Ungaria.*

Varietăți.

După-ce principiul *telegrafiei fără sârmă* a făcut serioase cuceriri în domeniul practic, s'au făcut multe încercări și cu mai puțin rezultat, în toate părțile pentru *telefonul fără fir.*

Surprinzătoare rezultate pentru această problemă a științei au dat de curând experiențele a trei ofițeri din marina franceză:

Grație unor aparate perfecționate s'a putut auzi cu o perfectă claritate la Paris aceia ce se spunea și se cânta la orașul Dieppe.

Se vede că telefonul fără sârmă va fi o victorie franceză.

*

Un jurnal financiar din Londra a făcut, după *bilanțul semestral al celor mai însemnate bănci din regatul britanic*, socoteala sumelor ce se găsesc în casele lor.

Totalul acestor sume se ridică la 21 miliarde, 37 milioane, 353 mii de franci.

Singură Londra are în această sumă o bunicică parte cu cele 12 bănci mai însemnate ale sale: 10 miliarde, 255 milioane 177 mii de franci.

Dacă s'ar mai adăoga alte bănci private aproape de o tot așa de mare însemnătate, apoi capitalurile atâtor societăți, case comerciale, în sfârșit tot aurul care se mai găsește în mână engleză, nu se poate ști la ce sumă s'ar putea ajunge. De sigur că s'ar trece de 100 de miliarde.

E adevărat că Londra e, în acelaș timp, și orașul cu cele mai multe societăți de binefacere, dar tot e de mirat că pot muri în acest oraș plin de comori zilnic câteva sute de oameni de foame.

*

La congresul de acum trei ani ținut la Liege, pentru a se discuta problema viitorului limbei franceze, s'a întemeiat *federațiunea internațională pentru răspândirea culturei și limbei franceze.*

In acest an (în Septemvrie) Federațiunea își va ține congresul la Arlon (în Luxemburgul belgian) asociându-se la ea Alianța franceză, Misiunea laică și Societatea pentru conferențe franceze în străinătate. In prima zi se va da o frumoasă representație de gală cu concursul unor artiști dela Comedia Franceză. Două zile dearândul apoi vor urma escursiuni de studii și apoi se vor discuta următoarele chestiuni: »După care model ar trebui organizate școlile franceze din străinătate? Opera Asociației flamande pentru vulgarizarea limbei franceze. Pentru ce s'a întemeiat o Uniune pentru cultura și studiul limbei franceze. Care e programul grupării universităților și înaltelor școale franceze pentru raporturile cu America latină:« etc.

De pe acum numeroase personalități din Academia franceză și dela Sorbona și-au anunțat participarea la acest congres.

*

O frumoasă surpriză procură *Britisch Muzeum* din Londra în special pentru stenografi și în general pentru toți acei, cari au crezut că arta stenografiei e numai de ieri de alaltă-eri.

Acest muzeu s'a îmbogățit de curând cu un rar și interesant manuscris, care nu e altceva decât un tratat de stenografie din secolul al X-lea, tratat care atribue invenția acestei arte lui Tullius Tiro, sclav eliberat de Ciceron.

Intregul volum — compus din mai multe sute de pagini — e împodobit cu multe desenuri, între cari și un tablou de toate semnele și echivalentul lor în latinește.

Câți pretinși inventatori ai artei stenografice nu rămân acum șterși din analele acestei arte — și nici unul poate n'a fost așa de modest ca cel dintâi și adevăratul inventator, sclavul liberat al marelui orator roman.

M.

ULTIME ȘTIRI.

Budapestr. 7 Sept. Partidul social-democrat reorganizat de sub șefia deputatului Wilhelm Mezöffi se pregătește de luptă pentru votul universal. Membrii partidului au primit un apel prin care sunt invitați a participa la congresul convocat pentru 25 Octomvrie. Apelul spune între altele: „Răspunzând unei interpelări făcute de către deputatul Mezöffi, ministrul de interne, contele Iulius Andrassy spune, că proiectul cu privire la reforma electorală va fi supus Camerei cel mai târziu la 22 Oct." Congresul convocat pentru 25 Octomvrie ne va da prilejul a lua atitudine în această cestiune. In cazul când se va hotărî introducerea sistemului plural partidul va porni o campanie violentă în contra guvernului și a coaliției.

Atena, 7 Septemvrie. Șeful opoziției din camera grecească, Raly, va face în curând o călătorie prin Turcia, pentru a se informa personal asupra nouei situații. El va vizita între alte orașe și Salonicul, Monastirul și Adrianopol. La Constantinopol va cere o audiență la Sultan, pe care o va și obține probabil. Raly a mai fost primit în audiență de Sultan acum 8 ani și este un fervent luptător pentru apropierea greco-turcă. Prin restabilirea constituției în Turcia Raly își va putea îndeplini cu ușurință scopul.

Petersburg, 7 Septemvrie. Mai toate ziarele, între cari „Novoja Wremja Rjeth, Slowo, Russ", publică articole în contra ordonanței Sinodului privitoare la oprirea sărbătoririi lui Tolstoi declarând că renunțarea la sărbătorirea aceasta ar fi un scandal național de oarece sărbătorirea nu se adresează activitățeí teologice ci personalității unui om mare și importantelor sale opere. Numai ziarul „Russkoje Snamja« organ al extremei drepte, aprobă ordonanța, numind pe Tolstoi idolul tuturor anarchiștilor și care merită disprețul tuturor oamenilor adevărați ruși.

Berlin, 7 Septemvrie. După informațiunile ziarelor fondul pentru balonul Żeppelin a ajuns la suma de 4 milioane. Subscripțiile totale au trecut însă de 5 milioane.

Bibliografie.

St. O. Iosif. „*Zorile*" Dramă istorică. în nouă acte și în versuri. Prețul 1 cor (10 b. porto).

„*P. Ispirescu*" Povestirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul", Mama Anghelușa", „Herșcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpușariul", „Cucoana Chirița" „Barbu Lautaru", „Paraponisitul", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Vivandiera", „Păcală și Tândală", „Scara mâței" „Craiu nou", Harță Răzășul", „Rămășagul", „Peatra din casă", „Nunta țărănească", „Chiriță la Iași", „Chirița în Provincie".

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce

Cărţi de rugăciunĭ.

Sonorul séu frumos r ĕ s u n ă tórele plânso-cânturĭ la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu. . . . . —.24.

Carte de rugăciune de *Calistrat Cora* sunt cu: Cor. 1·40, 1·60, 1·80, 2·40, 2 60, 7·—, 8 40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —·90, —·60, 1·80, 2·10, 2 65, 2·80, 3·10, 3·50.

Cheia Raiului costă: —·75, 1·20, 1·40, 2·—, 3·50.

Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —.12.

Visul Născĕtórei de D-ḑeu —.12.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos ce a trimis'o Dumneḑendin ceriu, ... —.24

Cărţi de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortrodox oriental din Cernăuţĭ cuprinḑênd diferite rugăciunĭ: rugăciunea de séră, către d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în ḑilele de peste sĕptĕmână Liturgia de Duminecă. Acatistul buneivestirĭ. Canóne. Rugăciunĭ de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din ḑiua Nascerei Domnului. Rugăciunĭ de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărţĭ sunt în diferite legăturĭ de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse şi elegante. Preţul lor e felurit.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 4 Septemvrie 1908

Mésura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	n.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	18	—
„	Grâu mijlociu . . .	17	—
„	Grâu mai slab . . .	16	—
„	Grâu amestecat . .	12	—
„	Sĕcară frumósă. . .	12	—
„	Sĕcară mijlocià. . .	11	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu. . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	6	60
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	20
„	Cucuruz	12	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	14	—
„	Mazăre.	12	—
„	Linte	30	—
„	Fasole	14	—
„	Sĕmênţă de in . . .	20	—
„	Sĕmênţă de cânepă .	15	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—